

तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ इति शांति ० आप ० नैल ० भारत भा ० अष्टचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १४८ ॥ ॥ १३ ॥ विमानस्थाविति चाध्यायी स्पष्टार्थी ॥ १४ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥

भीष्म उवाच ततो गतेशा कुनिके कपोती प्राह दुःखिता ॥ संस्मृत्य सा च भर्तारं रुदती शोककर्षिता ॥ १ ॥ नाहं ते विप्रियं कां त कदाचिदपि संस्मरे ॥ सर्वापि विधवानां शिवदुपुत्रा पिशोचते ॥ २ ॥ शोच्या भवति बंधूनां पतिहीना तपस्विनी ॥ लालिता हंत्वया नित्यं बहुमानाच्च पूजिता ॥ ३ ॥ वचनैर्मधुरैः स्निग्धैरसंक्लिष्टमनोहरैः ॥ कंदरेषु च शैलानां नदीनां निर्झरेषु च ॥ ४ ॥ हुमाग्रेषु च रम्येषु रमिता हंत्वया सह ॥ आकाशगमने चैव विहृता हंत्वया सुखं ॥ ५ ॥ रमा मिस्म पुरा कांततन्मेनास्य धकिंचन ॥ मितं ददाति हि पिता मितं भ्राता मितं सुतः ॥ ६ ॥ अमितस्या हि दातारं भर्तारं कानपूजयेत् ॥ नास्ति भर्तृसमो नाथो नास्ति भर्तृसमं सुखं ॥ ७ ॥ विस्तृत्य धनसर्वस्वं भर्तृवै शरणं स्त्रियाः ॥ न कार्यमिह मे नाथ जीविते न त्वया विना ॥ ८ ॥ पतिहीना तु कानां शरीसती जीवितुमुत्सहेत् ॥ एवं विलप्य बहुधा करुणं सा सुदुःखिता ॥ ९ ॥ पतिव्रता संप्रदीप्तं प्रविवेश दुताशनं ॥ ततश्चित्रांगदं भर्तारं सान्वपश्यत् ॥ १० ॥ विमानस्थं सुकृतिभिः पूज्यमानं महात्मभिः ॥ चित्रमाल्यांबरधरं सर्वाभरणभूषितं ॥ ११ ॥ विमानशतकोटीभिरावृतं पुण्यकर्मभिः ॥ ततः स्वर्गगतः पक्षी विमानवरमास्थितः ॥ कर्मणा पूजितस्तत्र रे मे स सहभार्याया ॥ १२ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति ० आप ० कपोतस्वर्गमने अष्टचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १४८ ॥ ॥ १३ ॥ भीष्म उवाच विमानस्थौ तु तौराजनलुब्धकः खेददर्शह ॥ हृत्वा तौ दंपती राजन्व्यचिंतयत तां गतिं ॥ १ ॥ इदं शैवैव तपसा गच्छेयं परमां गतिं ॥ इति बुद्ध्या विनिश्चित्य गमना यो पचक्रमे ॥ २ ॥ महाप्रस्थानमाश्रित्य लुब्धकः पक्षि जीवकः ॥ निश्चेषो मरुदाहरो निर्ममः स्वर्गकांक्षया ॥ ३ ॥ ततो पश्यत्सु विस्तीर्णं हृद्यं पद्माभिभूषितं ॥ नानापक्षिगणाकीर्णसरः शीतजलं शिवं ॥ ४ ॥ पिपासा तर्षापित दृष्ट्वा हृतः स्यान्नात्र संशयः ॥ उपवासक शोत्यर्थं स तु पार्थिव लुब्धकः ॥ ५ ॥ अनवेक्ष्यैव संतुष्टः श्वापदाध्युषितं वनं ॥ महांतं निश्चयं कृत्वा लुब्धकः प्रविवेश ह ॥ ६ ॥ प्रविशन्नेव स वनं निगृहीतः सकंटकैः ॥ सकंटकैर्विभिन्नां गोलोहिताद्रिं कृतच्छविः ॥ ७ ॥ बभ्राम तस्मिन् विजने नाना मृगसमाकुले ॥ ततो द्रुमाणां महता पवने न वेतदा ॥ ८ ॥ उदतिष्ठत्संघर्षात्सु महान् हव्यवाहनः ॥ तद्वनं वक्षसं पूर्णं लताविटपसंकुलं ॥ ९ ॥ ददाहपावकः क्रुद्धो युगांताग्रिसमप्रभः ॥ सज्वालैः पवनोद्भूतैर्विस्फुल्लिगैः समंततः ॥ १० ॥ ददाह तद्वनं घोरं मृगपक्षिसमाकुलं ॥ ततः स देहमोक्षार्थं संप्रहृष्टेन चेतसा ॥ ११ ॥ अभ्यधावत वर्धतं पावकं लुब्धकस्तदा ॥ ततस्तेनाभिनादग्धो लुब्धको नष्टकल्मषः ॥ जगाम परमांसिद्धितो भरत सत्तम ॥ १२ ॥ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥